

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/985/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6113203781
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6113203781.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa SECAPITAL S.á.r.l., registračné číslo: B 108305, so sídlom v Luxemburskom veľkovevodstve, Luxemburg, 2 Avenue Charles de Gaulle L-1653, zastúpeného právnym zástupcom Advokátska kancelária Gallo, s.r.o., IČO: 36715352, so sídlom v Martine, Jilemnického č. 4012/30, v mene ktorého v odvolacom konaní pred súdom koná JUDr. Marína Gallová, advokátka a prokuristka, proti odporcovi: Slovenská republika, zastúpenému zástupcom Okresný úrad Banská Bystrica, IČO: 45016381, so sídlom v Banskej Bystrici, Námestie Ľudovíta Štúra č. 1, za účasti Spotrebiteľské združenie OSA, IČO: 42260086, so sídlom v Bratislave, Fedinova č. 9, ako vedľajšieho účastníka na strane odporcu, o zaplatenie 410,16 € s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 10C/107/2013-99 zo dňa 02.11.2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd námietku navrhovateľa proti vstupu vedľajšieho účastníka na strane odporcu do konania zamietol v podstate s odôvodnením, že tento nevstúpil do konania v štádiu tzv. skráteného konania, ale až po prevode veci do hlavného registra. Poukázal aj na to, že v priebehu konania zomrel pôvodný odporca Q. X. a preto ďalej pokračoval v konaní s odporcom na základe výsledkov konania o dedičstve.

Proti uvedenému uzneseniu okresného súdu podal navrhovateľ včas odvolanie, ktorým navrhol jeho zmenu v zmysle neprípustenia vstupu vedľajšieho účastníka do konania na strane odporcu. Vyjadril názor, že okresný súd vec nesprávne právne posúdil. Na vstup vedľajšieho účastníka do konania je nevyhnutný výslovný súhlas účastníka, ktorého záujmy chce v konaní podporovať, keď takýto súhlas odporca neudelil. Poukázal na znenie ustanovenia § 93 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) v znení účinnom od 01.01.2015, ktoré bolo podľa jeho názoru potrebné aplikovať aj na posudzovaný vstup vedľajšieho účastníka do konania. Vedľajšie účastníctvo nemalo byť pripustené pre absenciu súhlasu odporcu.

Odporca ani vedľajší účastník na strane odporcu sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadrili.

Napadnuté uznesenie okresného súdu vydal vyšší súdny úradník, sudca odvolaniu nemienil v celom rozsahu vyhovieť a vec predložil na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil. Okresný súd zvolil správnu formuláciu výroku, pretože zo znenia ustanovenia § 93 ods. 3 O.s.p. sa dajú vyvodiť len dve do úvahy prichádzajúce znenia výroku rozhodnutia v prípade, že súd návrhu (námietke) na vyslovenie neprípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka do

konania nechce vyhovieť, t.j. buď tento procesný návrh (námietku) zamietne alebo vysloví, že vedľajšie účastníctvo konkrétneho vedľajšieho účastníka popri niektorom z účastníkov konania je prípustné; len pre úplnosť odvolací súd dodáva, že s možnosťou zamietnutia návrhu podľa § 93 ods. 3 O.s.p. na vyslovenie neprípustnosti vedľajšieho účastníctva počítala aj staršia literatúra - pozri Vladimír Handl, Josef Rubeš a kol.: Občanský soudní řád; Komentář; Panorama Praha; 1985, str. 422, bod 9).

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p., ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 3 O.s.p. (v znení účinnom do 31.12.2014), do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

Podľa § 93 ods. 4 prvá a druhá veta O.s.p., v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba.

Odvolať navrhovateľa nie je dôvodné.

Zo spisu okresného súdu vyplýva, že návrhom na začatie konania doručeným okresnému súdu dňa 18.02.2013 sa navrhovateľ voči odporcovi domáha zaplataenia dlžnej sumy s príslušenstvom z titulu nevrátenej pôžičky na základe zmluvy o pôžičke zo dňa 10.10.2008; navrhovateľ navrhol rozhodnúť vo veci platobným rozkazom. Okresný súd o návrhu navrhovateľa nerozhodol platobným rozkazom. V priebehu konania dňa 02.07.2014 doručil vedľajší účastník okresnému súdu písomné podanie, ktorým oznámil svoj vstup do konania na strane odporcu; oznámenie o vstupe okresný súd doručil navrhovateľovi a odporcovi na vedomie. Navrhovateľ podal návrh na vyslovenie neprípustnosti vedľajšieho účastníctva vedľajšieho účastníka na strane odporcu, ktorý v podstate odôvodnil neprípustnosťou vedľajšieho účastníctva v tzv. rozkaznom konaní. V priebehu konania okresný súd uznesením zo dňa 01.10.2013 pripustil zmenu účastníkov na strane navrhovateľa v dôsledku postúpenia pohľadávky zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 17.03.2013; súčasne v priebehu konania došlo dňa XD/XXX/XXXXk úmrtiu pôvodného odporcu Jozefa X., keď okresný súd na základe výsledkov konania o dedičstve sp. zn. 4D/194/2014 pokračuje v konaní s jeho právnym nástupcom bez potreby osobitného procesného rozhodnutia. Následne napadnutým uznesením okresný súd námietku navrhovateľa proti vstupu vedľajšieho účastníka na strane odporcu do konania zamietol.

V prejednávanej veci je zrejmé, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, pretože predmetnú zmluvu o pripojení uzavrel pôvodný odporca ako spotrebiteľ. Vedľajší účastník je právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľov. Zo spisu je zrejmé, že vedľajší účastník vstúpil do konania pred 31.12.2014.

Navrhovateľ svoj návrh na vyslovenie neprípustnosti vedľajšieho účastníctva v prejednávanej veci odôvodnil v podstate neprípustnosťou vedľajšieho účastníctva v tzv. rozkaznom konaní ako aj tým, že s účinnosťou od 01.01.2015 potrebuje vedľajší účastník na svoj vstup do konania výslovný súhlas účastníka, ktorého záujmy chce v konaní podporovať ako osobitný predpoklad jeho účasti v konaní (tento názor doplnil až v podanom odvolaní).

Odvolať súd vo všeobecnosti konštatuje, že je mu známa aktuálna rozhodovacia činnosť niektorých senátov najvyššieho súdu (v konkrétnosti ide najmä o uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/210/2012 zo dňa 28.10.2013, sp. zn. 4Cdo/209/2013 zo dňa 28.01.2014, sp. zn. 6Cdo/420/2012 zo dňa 22.01.2014, sp. zn. 6Cdo/357/2012 zo dňa 30.10.2013, sp. zn. 7Cdo/135/2013 zo dňa 21.10.2013 a sp. zn. 6MCdo/3/2014 zo dňa 21.08.2014), z ktorej vyplýva záver o nemožnosti vzniku účinkov vedľajšieho účastníctva v tzv. skrátenom konaní, ktorej argumentačným základom je predpoklad, že „pomoc v spore vedľajšieho účastníka vo vzťahu k ním podporovanému účastníkovi sa môže prejavovať až v sporovom konaní vo vlastnom zmysle slova, t.j. až po včasnom podaní odôvodneného odporu proti platobnému rozkazu zo strany odporcu, pretože až po takomto procesne účinne uplatnenom úkone odporcu sa môže naplniť zmysel a obsah vedľajšieho účastníctva, t.j. pomoc a podpora hlavnému účastníkovi s cieľom prispieť k ochrane jeho práv s tým, že pred podaním odporu nemá konanie atribúty sporového konania“ (pri formulovaní tohto názoru uvedené rozhodnutia vychádzajú z komentára Vladimír Handl, Josef Rubeš a kol.: Občanský soudní řád; Komentář; Panorama Praha; 1985, str. 418

a 421, a to najmä zo záveru, že „pred podaním odporu proti platobnému rozkazu sa pomoc vedľajšieho účastníka hlavnému účastníkovi nemôže prejaviť“).

V prvom rade je potrebné uviesť, že právna teória i súdna prax rozoznávajú dva základné typy záväznosti rozhodnutí najvyššieho súdu a to záväznosť kasačnú (inštančnú, t.j. v tej istej veci) a záväznosť precedenčnú (judikatórnu); kým v prípade tzv. kasačnej záväznosti je súd nižšieho stupňa vždy povinný pri nezmenených skutkových a právnych okolnostiach veci bezvýhradne akceptovať právny názor najvyššieho súdu vyjadrený v zrušujúcom rozhodnutí, v prípade tzv. precedenčnej záväznosti existuje možnosť, aby všeobecný súd rôzneho stupňa (ne)reflektoval právne závery najvyššieho súdu tým, že v dobrej viere predostrie konkurujúce úvahy a začne s konkrétnym rozhodnutím najvyššieho súdu zmysluplný právny dialóg (porovnaj napríklad uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/155/2011 zo dňa 21.12.2011); v tomto prípade vo svojej podstate argumentačnej záväznosti sa môže súd nižšieho stupňa odkloniť od príslušného súdneho rozhodnutia (rozhodnutí) najvyššieho súdu za predpokladu predloženia kritickej konfrontácie jeho dôvodov, podľa ktorých sa nemohol v obdobnej skutkovej a právnej situácii s predmetným rozhodnutím stotožniť; tento prístup sa preto nepovažuje za porušenie princípu právnej istoty (porovnaj napríklad nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS/564/2012 zo dňa 29.05.2013) so zdôraznením, že odvolaciemu súdu nie je známa jednotnosť všetkých senátov najvyššieho súdu v posudzovanej otázke možnosti vstupu vedľajšieho účastníka do konania vo fáze tzv. skráteného konania, keď navyše žiadne z vyššie uvedených rozhodnutí najvyššieho súdu nebolo doposiaľ zverejnené ani v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (§ 8 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších predpisov).

Odvolací súd nesúhlasí s ťažiskovým argumentom citovaných rozhodnutí najvyššieho súdu, podľa ktorého pred včasným podaním odôvodneného odporu sa pomoc vedľajšieho účastníka nemôže v konaní prejaviť, pretože v tejto fáze nemá konanie atribúty tzv. sporového konania. Bez ambície hlbšej analýzy delenia občianskeho súdneho konania na sporové a nespоровé podľa názoru odvolacieho súdu možno uviesť, že konanie je sporové nie v dôsledku nesúhlasného postoja odporcu k návrhu navrhovateľa (vyjadreného napríklad v podanom odpore proti vydanému platobnému rozkazu), ale v dôsledku procesných princípov, ktoré platia v uvedenom type konania (na rozdiel od procesných princípov ktoré sa uplatnia v konaní nespоровom, t.j. v konkrétnostiach napríklad dispozičný a prejednací princíp v sporovom konaní oproti princípu oficiality a vyhľadávaciemu princípu v konaní nespоровom, keď rozdielov je nepochybne viac); z tohto hľadiska o aký typ konania ide je teda nepochybne ustálené už v okamihu jeho začatia a prípadný nesúhlas odporcu s návrhom nemožno stotožňovať s podmienkou, na základe ktorej možno konanie označiť za sporové. Z hľadiska posudzovanej veci je teda zrejmé, že aj v prípade uplatnenia nároku vyplývajúceho zo spotrebiteľskej zmluvy ide o sporové konanie od okamihu jeho začatia bez ohľadu na to, či v prípade splnenia zákonných podmienok súd prípadne pristúpi k rozhodnutiu o návrhu formou platobného rozkazu alebo nie. Navyše vzhľadom na vývoj právnej úpravy občianskeho súdneho konania v poslednom období nemožno v prípade spotrebiteľskej veci hovoriť už o klasickom sporovom konaní, pretože v tomto konaní nie je súd v celom rozsahu viazaný návrhom (§ 153 ods. 3 a 4 O.s.p.), je povinný z vlastnej iniciatívy skúmať, či spotrebiteľská zmluva, od ktorej odvodzuje navrhovateľ svoj uplatnený nárok, neobsahuje neprijateľné podmienky (§ 172 ods. 9 O.s.p.) a je dokonca z úradnej povinnosti povinný v konaní aj bez návrhu prihliadnuť na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával (§ 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov). Z tohto hľadiska sa pomoc vedľajšieho účastníka hlavnému účastníkovi nepochybne môže prejaviť v ktorejkoľvek fáze konania po jeho začatí a to práve v možnosti poukázať na tieto skutočnosti, ktoré môžu mať podstatný vplyv na výsledok konania v konkrétnej spotrebiteľskej veci (a to aj v prípade ak je spotrebiteľ v konaní nečinný); v tomto smere je najvyšším súdom citovaný komentár k Občianskemu súdnemu poriadku z roku 1985 vzhľadom na vývoj právnej úpravy hmotného aj procesného práva v oblasti ochrany spotrebiteľa potrebné podľa názoru odvolacieho súdu považovať za neaktuálny. Je preto potrebné uzavrieť, že pokiaľ zákon žiadnym spôsobom výslovne neobmedzuje fázu konania, v rámci ktorej vznikajú účinky vedľajšieho účastníctva, t.j. ak zo zákona vyplýva, že účinky vzniku vedľajšieho účastníctva môžu vzniknúť v ktoromkoľvek štádiu občianskeho súdneho konania od jeho začatia (§ 82 ods. 1 O.s.p.) do jeho právoplatného skončenia (§ 159 ods. 1 O.s.p.; § 167 ods. 2 O.s.p.), výklad zákona (konkrétne § 93 ods. 2 O.s.p.) pod vplyvom uvedených rozhodnutí najvyššieho súdu, ktorý takéto účinky vylučuje v určitej fáze konania (t.j. v skrátenom konaní), nemožno označiť inak ako za zužujúci, ktorý obmedzuje

postavenie vedľajšieho účastníka a jeho možnosť poskytovať pomoc v konaní ním podporovanému účastníkovi (spotrebiteľovi) len na konkrétnu fázu súdneho konania. Tento zužujúci výklad, je však podľa názoru odvolacieho súdu v naznačenom smere v priamom rozpore s účelom postavenia vedľajšieho účastníka ako právnickej osoby založenej na ochranu práv spotrebiteľa, ktorý vstupuje do konania podľa § 93 ods. 2 O.s.p. účinného od 15.10.2008; podľa dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu cieľom (účelom) navrhovanej úpravy bolo rozšíriť ochranu práv aj na práva spotrebiteľov, na ochrane ktorých existuje dôležitý verejný záujem a teda umožniť právnickým osobám založeným na tento účel chrániť práva spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní v procesnom postavení vedľajších účastníkov. Argument, že možnosť tejto ochrany práv odporcov (spotrebiteľov) činnosťou vedľajšieho účastníka sa môže v spore prejavíť len po prípadnom podaní odporu proti platobnému rozkazu považuje preto odvolací súd za neudržateľný.

Pre účely posudzovanej veci je potrebné uviesť, že účinky vstupu vedľajšieho účastníka do konania podľa § 93 ods. 2 O.s.p. (v znení účinnom do 31.12.2014) nastávajú už okamihom doručenia oznámenia o jeho vstupe súdu (bez ohľadu na konkrétnu fázu právoplatne neskončeného konania); výslovný súhlas podporovaného účastníka so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na jeho strane nie je potrebný; prípustnosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania súd z vlastnej iniciatívy neskúma; dôvodom nepripustenia vstupu vedľajšieho účastníka do konania je len výslovný nesúhlas podporovaného účastníka, ktorý tento oznámi súdu po doručení oznámenia o vstupe vedľajšieho účastníka do konania; následný súhlas podporovaného účastníka sa vyžaduje len vo vzťahu ku konkrétnym procesným úkonom vedľajšieho účastníka, ktoré v konaní vykoná (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/188/2012 zo dňa 05.02.2013); odvolací súd zdôrazňuje, že vyššie uvedené závery sa v plnej miere uplatnia len vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi, ktorým je právnická osoba založená za účelom ochrany práv spotrebiteľa. Preto pokiaľ v prejednávanej veci vedľajší účastník doručil oznámenie o svojom vstupe do konania na strane odporcu a tento po doručení oznámenia o tomto vstupe výslovne nevyjadril svoj nesúhlas so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na svojej strane, návrh navrhovateľa na vyslovenie neprípustnosti vstupu vedľajšieho účastníka do konania nemôže byť dôvodný.

Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že od účinnosti novely Občianskeho súdneho poriadku vykonanej zákonom č. 353/2014 Z. z. účinným od 01.01.2015 sa v ustanovení § 93 ods. 3 O.s.p. za prvú vetu vložila nová druhá veta, ktorá znie: "Ak ako vedľajší účastník vstupuje do konania z vlastného podnetu právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa podľa osobitného predpisu, súčasťou oznámenia o vstupe musí byť aj súhlas účastníka, popri ktorom sa zúčastňuje na konaní, inak súd na oznámenie o vstupe neprihliada."; predmetný zákon v tejto súvislosti nezakotvil žiadne prechodné ustanovenia, v zmysle ustálených procesných zásad sa preto v plnom rozsahu aplikuje aj na všetky neskončené súdne konania; súčasne v zmysle zásady zákazu priamej retroaktivity platí, že všetky účinky procesných úkonov a legitímne očakávania, ktoré nastali podľa právneho stavu účinného do 31.12.2014, zostávajú v týchto konaniach v plnej miere zachované a nie je možné spätne vyžadovať splnenie podmienok zavedených novou právnou úpravou, ktoré právna úprava účinná do 31.12.2014 nevyžadovala.

Ustanovenie § 93 ods. 3 O.s.p. (v znení účinnom do 31.12.2014) upravovalo spôsob, akým vedľajší účastník vstúpi do konania, resp. akým získa procesné postavenie vedľajšieho účastníka. Účinky vstupu vedľajšieho účastníka do konania sú v zmysle citovaného ustanovenia spojené s okamihom doručenia oznámenia o jeho vstupe súdu; oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania predstavuje procesný úkon, ktorého účinky súd posudzuje podľa právnej úpravy účinnej v čase uskutočnenia takéhoto úkonu; žiadne z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31.12.2014 nevyžadovalo výslovný súhlas podporovaného účastníka so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na jeho strane tak, ako na to poukazoval navrhovateľ v osobitnom podaní doručenom po uplynutí odvolacej lehoty na podanie odvolania proti napadnutému uzneseniu, keď zjavne nesprávnym spôsobom vykladá uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/188/2012 zo dňa 05.02.2013; Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 31.12.2014 umožňuje konajúcemu súdu rozhodovať o prípustnosti vedľajšieho účastníctva len na návrh (§ 93 ods. 3 posledná veta v znení účinnom do 31.12.2014), čo znamená, že prípustnosť vstupu vedľajšieho účastníka do konania súd z vlastnej iniciatívy neskúma; dôvodom nepripustenia vstupu vedľajšieho účastníka do konania je len výslovný nesúhlas podporovaného účastníka, ktorý tento oznámi súdu po doručení oznámenia o vstupe vedľajšieho účastníka do konania; následný súhlas podporovaného účastníka sa vyžaduje len vo vzťahu

ku konkrétnym procesným úkonom vedľajšieho účastníka, ktoré v konaní vykoná (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/188/2012 zo dňa 05.02.2013). Z ustanovenia § 93 ods. 4 O.s.p. vyplýva samostatné procesné postavenie vedľajšieho účastníka v konaní porovnateľné s postavením účastníka konania vo vzťahu k procesným právam a procesným povinnostiam. Zo spisu navyše vyplýva, že odporca vyjadril výslovný súhlas so vstupom vedľajšieho účastníka do konania (č.l. 97 spisu), ktoré ani smrťou pôvodného odporcu ako zmluvnej strany spotrebiteľskej zmluvy nestratilo svoj spotrebiteľský charakter.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd napadnuté uznesenie okresného súdu s odkazom na § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Len pre úplnosť odvolací súd dodáva, že toto rozhodnutie sa nezaoberá legitimáciou vedľajšieho účastníka na podanie odporu proti platobnému rozkazu.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.